

Protokół z 4. posiedzenia Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 – 12 maja 2023 r.

1. Otwarcie posiedzenia

Posiedzenie otworzyła **Pani Małgorzata Jarosińska-Jedynak, Przewodnicząca KM FENG, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej**, która powitała członków i obserwatorów Komitetu zebranych zarówno stacjonarnie, jak i za pośrednictwem zdalnego połączenia, a także **Panią Katarzynę Szumielewicz, przedstawicielkę Komisji Europejskiej**.

Pani Małgorzata Jarosińska-Jedynak przekazała, że rok 2023 został rozpoczęty wyjątkową pracą w ramach KM oraz trzech Grup roboczych i wyraziła nadzieję na utrzymanie takiej dynamiki działań. Poinformowała, że na nabory w trybie konkursowym w roku bieżącym zaplanowano przeznaczyć 13,49 mld PLN, czyli prawie 40% wszystkich środków programu. Wskazała, że do osiągnięcia tego celu przyczyni się również obecne posiedzenie Komitetu, na którym wyraziła nadzieję uzyskać akceptacje członków KM dla kolejnych kryteriów wyboru projektów i kolejnych naborów.

Pani Małgorzata Jarosińska-Jedynak podziękowała członkom Grupy roboczej do spraw wdrażania 2. i 3. priorytetu FENG za intensywną pracę w marcu i kwietniu br. nad kształtem kryteriów, które zostaną przedstawione podczas obrad.

Pani Katarzyna Szumielewicz podziękowała za wypracowane na spotkaniach, satysfakcjonujące obie strony brzemienia kryteriów, które odpowiednio wcześniej przed posiedzeniem zostały przekazane. Podziękowała za dobrą współpracę oraz za wzięcie pod uwagę wielu komentarzy KE.

Pani Małgorzata Jarosińska-Jedynak poinformowała, że materiały będące przedmiotem obrad rozesłano 26 kwietnia br. oraz przypomniała, że dokumenty z każdego posiedzenia są zamieszczane na stronie internetowej nowoczesnagospodarka.gov.pl w zakładce „O Programie - Komitet Monitorujący”.

Porządek obrad zawierał następujące punkty:

- kryteria wyboru projektów dla działania 02.28 „Startup Booster Poland” (program Smart UP) w 2. priorytecie FENG „Środowisko sprzyjające innowacjom”,
- kryteria wyboru projektów dla działania 03.01 „Kredyt Ekologiczny” w 3. priorytecie FENG „Zazielenienie przedsiębiorstw”,
- kryteria wyboru projektów dla działania 02.07 „Proof of Concept” w 2. priorytecie FENG „Środowisko sprzyjające innowacjom”,
- kryteria wyboru projektów dla działania 02.02 „First Team” w 2. priorytecie FENG „Środowisko sprzyjające innowacjom”,

- kryteria wyboru projektów w ramach 4. priorytetu FENG Pomoc techniczna.

Porządek obrad przyjęto bez uwag.

2. Kryteria wyboru projektów dla działania 02.28 „Startup Booster Poland” (program Smart UP) w 2. priorytecie FENG „Środowisko sprzyjające innowacjom”

Pani Małgorzata Jarosińska-Jedynak poinformowała, że celem programu rozwojowego Smart UP w ramach działania „Startup Booster Poland” jest przyspieszenie rozwoju przedsiębiorstw typu startup poprzez kompleksowe wsparcie akceleratorów. To wsparcie będzie polegało na dostarczeniu know-how do operatora, wykorzystaniu sieci kontaktów i mentorów oraz wsparciu rozwoju przedsiębiorstwa. Program rozwojowy Smart UP umożliwi współpracę startupów z odbiorcami technologii lub inwestorami. Program będzie realizowany przy zaangażowaniu operatorów wybranych przez PARP w trybie konkursowym.

Prezentację kryteriów wyboru projektów przedstawił Pan Marcin Seniuk, Dyrektor Departamentu Rozwoju Startupów, Przedstawiciel PARP - Instytucji Pośredniczącej FENG.

Dyskusja:

Pan Bartosz Józefowski, Przedstawiciel Krakowskiego Parku Technologicznego zwrócił uwagę na dwa zapisy:

- kryterium rankingujące nr 1 „Doświadczenie wnioskodawcy w realizacji programów akceleracji”, gdzie w zasadach oceny wpisano punkt: „5 pkt. – Wnioskodawca zrealizował co najmniej 3 rundy akceleracji w wymaganym kryterium okresie, przy czym co najmniej 1 z nich nie była finansowana ze środków publicznych”,
- kryterium rankingujące nr 5 „Zasoby i potencjał zaangażowanych krajowych partnerów”, gdzie wpisano, że „Premiowane będzie wykazanie co najmniej jednego partnera, z którym Wnioskodawca w okresie 3 lat przed dniem ogłoszenia naboru przeprowadził wspólne przedsięwzięcie w obszarze akceleracji i wspierania rozwoju przedsiębiorczości start-upowej finansowane w całości ze środków niepublicznych”

i wskazał, że oczekiwanie doświadczenia w realizacji programów akceleracyjnych finansowanych ze środków prywatnych jest zasadne, jednak wątpliwości budzi preferowanie doświadczeń płynących z realizacji tych programów tylko (i w całości) z udziałem środków niepublicznych. Zaproponował wykreślenie lub korektę ww. zapisów, tak aby takiej preferencji nie było.

Pani Marzena Mażewska, Pełnomocnik ds. Standardów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości, Stowarzyszenie Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce, Przedstawicielka Stowarzyszenia Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce:

- podziękowała za przedstawioną prezentację i uwzględnienie części uwag, które zostały zgłoszone przez jej organizację;
- zgłosiła wniosek o wprowadzenie pod obrady Grupy roboczej ds. 2. i 3. priorytetu FENG dyskusji na temat definicji ośrodków innowacji. Podczas współpracy z PARP nad

kryteriami dla naboru ustalono, że istnieją dwie różne definicje ośrodków innowacji stosowane przez PARP. Wskazała, że dyskusja na ten temat i ujednoczenie definicji jest kluczowe, aby instytucje biorące udział w naborach wiedziały, jakie kryteria muszą spełniać, żeby móc zostać uznanym za ośrodek innowacji. Dodała, że jako przedstawicielka organizacji zrzeszającej tego rodzaju ośrodki deklaruje gotowość do przygotowania wprowadzającej prezentacji na Grupę roboczą. Podkreśliła, że 2. i 3. priorytet FENG w dużej części zakłada finansowanie działań i usług świadczonych przez ośrodki innowacji.

Pani Małgorzata Jarosińska-Jedynak przychyliła się do wniosku **Pani Marzeny Mażewskiej** dodając, że podczas obrad Grupy roboczej zostanie podjęta dyskusja nad definicją ośrodków innowacji, a IZ będzie dążyć do ujednoczenia definicji.

Pani Marzena Chmielewska, Zastępca Dyrektora Generalnego, Przedstawicielka Konfederacji „Lewiatan”:

- podziękowała za uwzględnienie większości uwag przesłanych przez jej organizację;
- w kontekście kryterium obligatoryjnego nr 2 „Wydatki w ramach projektu są kwalifikowalne, racjonalne i uzasadnione” poprosiła o wyjaśnienie, dlaczego maksymalną kwotę dofinansowania projektu pozostawiono na poziomie 18 mln PLN, chociaż akceleratory proponowały zmniejszenie tej kwoty;
- w ramach ww. kryterium zapytała, dlaczego wpisano, że koszty kwalifikowane projektu przeznaczone na wydatki operacyjne akceleratora mają nie przekraczać 20% łącznej kwoty kosztów kwalifikowanych projektu, biorąc pod uwagę, że np. w przypadku platform startowych jest to 25%. Zapytała, czy ten poziom nie powinien być podwyższony;
- odnośnie kryterium rankingującego nr 3 „Zasoby i potencjał Wnioskodawcy do zarządzania i realizacji projektu grantowego” i kwestii udzielania pomocy w schemacie de minimis, stwierdziła że istnieje obawa, iż kumulacja takiej pomocy, np. poprzez tarcze antykryzysowe, może doprowadzić do uniemożliwienia skorzystania przez grantobiorców z programu akceleracyjnego. Zapytała, czy nie byłoby zasadne rozważenie zastosowania schematu wsparcia w zakładaniu i prowadzeniu własnej działalności gospodarczej;
- poprosiła o potwierdzenie, że nie jest planowane wprowadzenie możliwości rozliczania ryczałtowego w ramach grantów. Jej zdaniem byłaby to niekorzystna decyzja z punktu widzenia zagranicznych uczestników, którzy mogą nie rozumieć polskiego systemu i wymogów związanych z dokumentowaniem oraz sposobem realizacji poszczególnych wydatków, co może stanowić dla nich barierę do udziału w naborach. Wskazała, że brak rozliczeń ryczałtowych oznacza większą biurokrację i wyższe koszty;
- w odniesieniu do wypowiedzi **Pana Bartosza Józefowskiego** wskazała, że jej organizacja nie ma nic przeciwko premiowaniu wnioskodawców, którzy realizowali programy ze środków prywatnych, ponieważ zwiększa to wiarygodność takiego podmiotu, a także

jego umiejętność do zrealizowania programu bez udziału środków publicznych. Wyraziła wątpliwość, czy wspólne przedsięwzięcie z partnerem finansowane w całości ze środków niepublicznych nie stanowi nadmiernego wymogu. Zapytała, czy nie wystarczyłoby, aby jedynie wnioskodawca miał doświadczenie w realizacji takich programów. Nie powinno się de facto wymuszać na wnioskodawcy realizacji kolejnego przedsięwzięcia z takim samym podmiotem, z którym wnioskodawca realizował już wcześniejsze przedsięwzięcie.

- **Pani Małgorzata Jarosińska-Jedynak** poinformowała, że zgłaszanie uwag do kryteriów powinno odbywać się w ramach prac Grup roboczych, a spotkania KM nie są przeznaczone do wprowadzania zmian w kryteriach. Mają one na celu wyjaśnienie i doprecyzowanie różnych kwestii, zatem jeśli kryteria nie zawierają jakiegoś oczywistego błędu nie jest to właściwy czas do ich zmiany.

Pan Marcin Seniuk odniósł się do przedstawionych uwag:

- w kwestii premiowania finansowania programów akceleratorycznych w całości ze środków niepublicznych wskazał, że był to postulat środowiska i w związku z tym przyjęto taki punkt widzenia. Wymóg został ujęty w kryteriach rankingujących, co jego zdaniem odpowiada na dotychczas zebrane uwagi od akceleratorów;
- w kwestii pozostawienia na poziomie 18 mln PLN maksymalnej kwoty dofinansowania projektu wskazał, że dotychczasowe doświadczenie pokazuje, że będą to projekty o kwocie bliżej zakresu 10-15 mln PLN. Z jednej strony ułatwi to zarządzanie projektem, z drugiej nie ma ryzyka, żeby po jednym naborze alokacja została istotnie uszczuplona;
- w kwestii limitowania do 20% kosztów kwalifikowanych projektu przeznaczonych na wydatki operacyjne akceleratora poinformował, że prowadząc rozmowy z akceleratorami skrupulatnie przyglądano się temu zagadnieniu i skonkludowano, że jest to wystarczający pułap. Odnosząc się do platform startowych, gdzie koszty operacyjne wynoszą 25% przekazał, że zadania platform startowych i akceleratorów nie są tożsame. Platformy startowe prowadzą inkubację w dużo większym stopniu angażując własne zasoby poprzez różne ścieżki i obszary wsparcia dla start-up'u niż akceleratorzy, które zarządzają projektem, jednakże znaczną część środków będą oferować poprzez grant. Z tego względu udział kosztów operacyjnych nie musi być tak wysoki, jak w platformach startowych;
- w przypadku pomocy de minimis wyjaśnił, że są to wymagania programów grantowych. Jeśli pomoc publiczna pojawia się na poziomie beneficjenta, to nie może pojawić się na poziomie grantobiorcy. W ramach projektów grantowych można zatem zaproponować inny schemat pomocy, a więc pomoc de minimis. W tej kwestii pomagają wyłączenia blokowe, jednak w projektach grantowych w obecnej perspektywie finansowej nie są one wykonalne. Wskazał, że ryzyko wyczerpania limitów będzie zawsze, ale w przypadku projektów start-upowych PARP liczy na to, że będą to spółki założone w latach 2022-2023 lub dopiero zakładane, przez co będą

mogły być pierwszymi, które wykorzystają ten limit. Podsumował, że ryzyko wykluczenia z powodu przekroczenia pozyskania pomocy de minimis jest w tym przypadku marginalne;

- w kwestii rozliczenia wydatków i kwot ryczałtowych wskazał, że biorąc pod uwagę doświadczenia z poprzedniej perspektywy oraz stawiane wymagania, a także identyfikację możliwego ryzyka i audytów PARP nie chce wykluczać uproszczonych metod rozliczania przez start-upy. Jednak ze względu na niejednorodne wydatki i szeroki zakres projektów kwoty ryczałtowe są ryzykowne do przyjęcia. Z tego względu PARP będzie zapewniać jak najprostsze rozliczanie grantu. Start-up powinien jednak wiedzieć o konieczności gromadzenia niezbędnej dokumentacji księgowej, która może być przedmiotem kontroli. Start-up musi być również świadomy, że może być kontrolowany przez inne instytucje, które są do tego uprawnione w związku z finansowaniem ze środków europejskich.

Głosowanie:

Wyniki głosowania dot. **Uchwały nr 19** w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 wraz z metodologią dla działania 02.28 „Startup Booster Poland” (program Smart UP) w ramach 2. priorytetu FENG „Środowisko sprzyjające innowacjom”:

51 głosów za, 0 przeciw, 1 głos wstrzymujący się. W sumie oddano 52 głosy.

3. Kryteria wyboru projektów dla działania 03.01 „Kredyt Ekologiczny” w 3. priorytecie FENG „Zazielenienie przedsiębiorstw”

Pani Małgorzata Jarosińska-Jedynak poinformowała, że celem działania będzie wspieranie przedsiębiorstw w transformacji zwiększającej ich efektywność energetyczną poprzez modernizację infrastruktury. W ramach instrumentu MŚP, small i mid-caps będą mogły realizować inwestycje na rzecz szerokorozumianej efektywności energetycznej, prowadzące do osiągnięcia energooszczędności (min. 30%), w tym inwestycje dotyczące termomodernizacji oraz opcjonalnie zmiany źródeł wykorzystywanej energii na bardziej ekologiczne. Zakres działań w projekcie będzie wynikał głównie z audytu energetycznego, którego wzór udostępni BGK. Instrument będzie realizowany przez BGK w trybie konkursowym.

Prezentację kryteriów wyboru projektów przedstawił Pan Krzysztof Hoffman, Dyrektor Biura Instytucji Pośredniczącej, Departament Programów Europejskich, przedstawiciel BGK – Instytucji Pośredniczącej FENG.

Dyskusja:

Pan dr Wojciech Szymalski, Członek grupy roboczej Polskiej Zielonej Sieci „Fundusze Europejskie dla Klimatu”, Prezes Fundacji Instytut na rzecz Ekorozwoju, Przedstawiciel Związku Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć poinformował, że jego zdaniem kryteria dotyczące zrównoważonego rozwoju dobrze oddają kwestie związane z zasadą „DNSH - nie czyni poważnych szkód”.

Pan Przemysław Sulich, Wiceprzewodniczący Komisji ds. cyfryzacji i Przemysłu 4.0 AHK Polska, Przedstawiciel Polsko-Niemieckiej Izby Przemysłowo-Handlowej odniósł się do wyjaśnienia przekazanego przez IZ 10 maja br., gdzie zostało wskazane, że wyliczanie energii pierwotnej zakłada stosowanie współczynników zależnych od źródła energii oraz, że współczynniki dla OZE są niższe niż dla energii ze źródeł konwencjonalnych, w związku z tym projekty uwzględniające OZE mogą potencjalnie charakteryzować się większą oszczędnością energii pierwotnej. W kwestii magazynów energii, które znalazły się w dokumencie „Przewodnik w zakresie przygotowania dokumentu audytu dla działania 3.1 FENG Kredyt ekologiczny” zapytał, w jaki sposób uwzględniane będą oszczędności zużycia energii lub ich brak, wynikające z inwestycji w magazyny energii, ponieważ przeważnie nie występują w nich żadne oszczędności.

Pani Małgorzata Jarosińska-Jedynak poprosiła o przekazanie powyższego pytania pisemnie do Sekretariatu KM oraz wskazała, że BGK szczegółowo na nie odpowie.

Pan Adrian Pieńkowski, Koordynator ds. programów krajowych w Zespole ZBP ds. Programów Publicznych i Środowisk Gospodarczych, Przedstawiciel Związku Banków Polskich:

- w odniesieniu do kryterium merytorycznego nr 1 „Poprawność dokumentu audytu oraz zgodność inwestycji z wymogami Działania”, gdzie w pkt a) wskazano, że termomodernizacja posiadanych budynków jest obligatoryjnym elementem projektu, jeśli wynika z rekomendacji audytu energetycznego, zgłosił postulat o usunięciu zapisu o obligatoryjności. W jego opinii termomodernizacja powinna być możliwa, ale nie obowiązkowa. Jest to związane z tym, że termomodernizacja wymaga innego audytu niż modernizacja infrastruktury, a jeśli zakres projektu ma obejmować zarówno termomodernizację, jak i efektywność energetyczną procesów technologicznych, to należałoby wymagać od wnioskodawców dwóch audytów, co wiązałoby się z poniesieniem przez nich nieuzasadnionych kosztów. Ponadto, zwrócił uwagę, że audyt energetyczny nie ma na celu wskazania, czy budynek ma zapewnioną odpowiednią termomodernizację, ale jest zlecany przez przedsiębiorcę w celu wskazania, jakie oszczędności przyniesie określone przedsięwzięcie termomodernizacyjne. Audyt ma wykazać, w jaki sposób modernizacja przyniesie oszczędności, a nie czy jest ona rekomendowana;
- wskazał, że powyższe kryterium obligatoryjne dotyczące termomodernizacji stoi w sprzeczności z kryterium merytorycznym nr 10 „Projekt dotyczy inwestycji początkowej zgodnie z rozporządzeniem Komisji Europejskiej (jeśli dotyczy)”, ponieważ termomodernizacja nie mieści się w kategorii inwestycji początkowej, a więc przedsięwzięcie polegające na samej termomodernizacji nie mogłoby być finansowane w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej.

Pani Małgorzata Szczepańska poinformowała, że głównym celem działania jest podniesienie efektywności energetycznej firm, jednak należy pamiętać o minimalnym wymogu w wysokości 30% tej efektywności energetycznej. Podkreśliła, że dyskusja na temat obligatoryjności audytu energetycznego miała miejsce podczas posiedzeń Grup roboczych

oraz spotkań IZ z KE. Przypomniała, że obligatoryjność audytu energetycznego wynika także z zobowiązań IZ wynikających z zapisów Umowy Partnerstwa, które zostały przeniesione do programu FENG.

Wskazała, że drugim audytem, możliwym do uwzględnienia w projektach, jest audyt efektywności energetycznej, który nie dotyczy termomodernizacji, a zmian na rzecz efektywności energetycznej w obszarze technologicznym. Zaznaczyła, że BGK opracował wzór dokumentu audytu, który łączy w sobie informacje wynikające z audytu energetycznego oraz audytu efektywności energetycznej i ma na celu uporządkowanie kwestii porównywalności tych audytów. Biorąc pod uwagę obowiązkowy pułap w wysokości 30% efektywności energetycznej i przeprowadzone rozmowy z Urzędem Regulacji Energetyki, osiągnięcie ww. wartości na samej wymianie urządzeń będzie trudne do wykonania. W związku z tym, projekty będą musiały polegać na połączeniu obu audytów. Ponadto z przeprowadzonych z KE rozmów wynika, że w tym działaniu nie oczekuje się przeprowadzania nowych audytów energetycznych, a możliwe jest wykorzystanie wyników audytów, które miały miejsce w ciągu ostatnich czterech lat i nadal są ważne.

Pani Marta Mioduszevska, Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR, Przedstawicielka IZ FENG uzupełniła, że jeśli z przeprowadzonego audytu energetycznego wyniknie, że termomodernizacja nie jest obowiązkowa, wówczas projekty, obejmujące inne działania na rzecz efektywności energetycznej, również będą mogły uzyskać dofinansowanie. IZ uzyskała akceptację KE na zastosowanie takiego rozwiązania.

Pan Krzysztof Hoffman poinformował, że termomodernizacja stoi w sprzeczności z inwestycją początkową, dlatego też kryterium związane z inwestycją początkową jest kryterium fakultatywnym. Oznacza to, że jeśli dany projekt je spełni, to będzie finansowany z RPI, zaś jeżeli go nie spełni (w przypadku samej termomodernizacji), to finansowany będzie z sekcji 7 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (tzw. GBER).

Pan Adrian Pieńkowski odniósł się do wymogu uzyskania 30% oszczędności energetycznej stwierdzając, że chociaż sama modernizacja infrastruktury może nie spełnić tego wymogu, to przedsiębiorca i tak zmuszony będzie wykonać termomodernizację. Jego zdaniem to nie znaczy, że ten element musi być obligatoryjny, ponieważ jeśli przedsiębiorca nie spełni wymogu samą modernizacją infrastruktury, to i tak będzie musiał wykonać termomodernizację, aby spełnić wymóg 30%.

Pani Małgorzata Szczepańska poinformowała, że jeśli wnioskodawca wykazuje 30-to procentową oszczędność, to musi pokazać w dokumentacji aplikacyjnej wszystkie elementy, które się na nią składają. Jest mało prawdopodobne, aby inwestycje osiągnęły 30% próg efektywności energetycznej bez termomodernizacji, co potwierdził również Urząd Regulacji Energetyki. Zatem zapewne w większości przypadków elementem projektu będzie konieczność przeprowadzenia termomodernizacji, która będzie dawała skumulowany efekt dotyczący energooszczędności.

Głosowanie:

Wyniki głosowania dot. **Uchwały nr 20** w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 wraz z metodologią dla działania 03.01 „Kredyt Ekologiczny” w ramach 3. priorytetu FENG „Zazielenienie przedsiębiorstw”: **49 głosów za, 0 przeciw, 2 głosy wstrzymujące się. W sumie oddano 51 głosów.**

4. Kryteria wyboru projektów dla działania 02.07 „Proof of Concept” w 2. priorytecie FENG „Środowisko sprzyjające innowacjom”

Pani Małgorzata Jarosińska-Jedynak przekazała, że w ramach działania wspierane będą projekty dotyczące prac badawczo-rozwojowych prowadzone przez naukowców i ich zespoły, z polskich organizacji badawczych. Celem tych projektów będzie weryfikacja hipotez badawczych i potencjału wdrożeniowego wyników badań uzyskanych w toku realizacji innych projektów pod kątem zastosowania ich w praktyce, efektywnego transferu wiedzy, bądź założenia spółki technologicznej. Działanie będzie realizowane przez FNP w trybie konkursowym.

Prezentację kryteriów wyboru projektów przedstawił Pan dr inż. Radosław Kwapiszewski, Kierownik Zespołu do spraw Wsparcia Oceny Projektów i Komercjalizacji, Przedstawiciel FNP – Instytucji Pośredniczącej FENG.

Dyskusja:

Pan dr inż. Zygmunt Krasiński, Prezes Polskiej Izby Gospodarczej Zaawansowanych Technologii, Przedstawiciel Polskiej Izby Gospodarczej Zaawansowanych Technologii przekazał, że dobrze, iż zwrócono uwagę na instrumenty, które są wdrażane na poziomie programów ramowych UE. Działanie „Proof of Concept” jest podobne do instrumentu wdrażanego już przez Europejską Radę ds. Badań Naukowych i jest to dobra decyzja. Podsumował, że dobrze byłoby, gdyby podobne decyzje podjęte zostały w przypadku programów akceleryacyjnych.

Głosowanie:

Wyniki głosowania dot. **Uchwały nr 21** w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 wraz z metodologią dla działania 02.07 „Proof of Concept” w ramach 2. priorytetu FENG „Środowisko sprzyjające innowacjom”: **48 głosów za, 0 przeciw, 1 głos wstrzymujący się. W sumie oddano 49 głosów.**

5. Kryteria wyboru projektów dla działania 02.02 „First Team” w 2. priorytecie FENG „Środowisko sprzyjające innowacjom”

Pani Małgorzata Jarosińska-Jedynak poinformowała, że celem działania „First Team” jest przyciągnięcie do pracy w polskich organizacjach badawczych najlepszych początkujących badaczy/badaczek z całego świata. Ma ono również stworzyć szanse dla młodych naukowców posiadających stopień naukowy doktora na założenie zespołu badawczego w Polsce, osiągnięcie samodzielności naukowej oraz rozwój naukowej współpracy

międzynarodowej i nawiązania współpracy z podmiotami gospodarczymi. Projekty zgłaszane do konkursu będą ukierunkowane na współpracę z gospodarką, a działanie będzie przyczyniało się do budowy wizerunku Polski, jako kraju promującego młodych badaczy oraz badaczki w osiągnięciu samodzielności naukowej i zapewniającego im rozwój i atrakcyjne miejsca pracy. Działanie będzie realizowane przez FNP w trybie konkursowym.

Prezentację kryteriów wyboru projektów przedstawiła Pani dr Anna Wajler, Koordynator Programu, Zespół ds. Koordynacji Programów, Przedstawicielka FNP – Instytucji Pośredniczącej FENG.

Dyskusja:

Pan prof. dr hab. inż. Leszek Rafalski, Dyrektor Biura Rady Głównej Instytutów Badawczych, Przedstawiciel Rady Głównej Instytutów Badawczych zapytał, czy istnieje definicja młodego naukowca, która jest stosowana w procedurze konkursowej. Przekazał, że w prawie o szkolnictwie wyższym występuje jedynie zróżnicowanie od uzyskania stopnia doktora, co oznacza, że jeśli dana osoba zrobiłaby doktorat w wieku np. 60 lat, to również jest młodym naukowcem.

Pani dr Anna Wajler przekazała, że FNP nie stosuje kryterium wiekowego i bierze pod uwagę okres od uzyskania stopnia doktora. Dodała, że w dotychczas realizowanym instrumencie First Team (w ramach POIR) było to 5 lat, natomiast obecnie, idąc w kierunku projektów Consolidator Grants ERC, wydłużono ten okres do 12 lat po uzyskaniu stopnia doktora.

Głosowanie:

Wyniki głosowania dot. **Uchwały nr 22** w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 wraz z metodologią dla działania 02.02 „First Team” w ramach 2. priorytetu FENG „Środowisko sprzyjające innowacjom”: **49 głosów za, 0 przeciw, 1 głos wstrzymujący się. W sumie oddano 50 głosów.**

6. Kryteria wyboru projektów w ramach 4. priorytetu FENG Pomoc techniczna

Pani Małgorzata Jarosińska-Jedynak przekazała, że celem działania jest zapewnienie efektywnego zarządzania i wdrażania programu FENG poprzez sprawny system realizacji programu, efektywny system informacji i promocji programu oraz wsparcie potencjału beneficjentów, potencjalnych beneficjentów i partnerów do aplikowania o dofinansowanie i realizacji projektów.

Prezentację kryteriów wyboru projektów przedstawiła Pani Marta Mioduszevska, Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFIPR, Przedstawicielka IZ FENG.

Brak dyskusji w tym punkcie.

Głosowanie:

Wyniki głosowania dot. **Uchwały nr 23** w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 w ramach 4. priorytetu FENG Pomoc techniczna: **42 głosów za, 0 przeciw, 2 głosy wstrzymujące się. W sumie oddano 44 głosów.**

7. Sprawy różne

Pani Małgorzata Jarosińska-Jedynak zapytała, czy członkowie KM chcieliby zgłosić dodatkowe kwestie do poruszenia podczas obrad Komitetu.

Pani Marzena Chmielewska:

- poprosiła o informację dotyczącą zakończonego naboru w Ścieżce SMART i wniosków IZ z nim związanych;
- zapytała, jakie problemy pojawiły się w trakcie ww. naboru oraz, czy planowane są rozmowy na temat tego, z jakimi problemami spotykali się wnioskodawcy. Z informacji Konfederacji Lewiatan wynika, że najczęściej problemy dotyczyły generatora wniosków oraz obsługi infolinii;
- zapytała, jak wygląda przygotowanie do procesu oceny wniosków, a także ilu ekspertów zostanie zaangażowanych do tej oceny i jakie stawki są dla nich zaplanowane;
- zapytała o potencjalne zmiany w procesie oraz w procedurze oceny wniosków w Ścieżce SMART, również w kontekście kontroli przeprowadzonej przez IZ POIR w NCBR;
- zgłosiła do rozpatrzenia postulat dotyczący zmiany podejścia do podmiotów powiązanych i możliwości współpracy z nimi w ramach projektów. Przekazała, że przedsiębiorcy zgłaszają brak możliwości zakupu konkretnych usług od podmiotów powiązanych, nawet jeśli dotyczy to sytuacji, w której podmiotem powiązaniem jest centrum badawczo-rozwojowe, które dostarczyć ma konkretny etap prac badawczo-rozwojowych. Wskazała, że wielokrotnie zgłaszała tę kwestię, ale nigdy nie uzyskała tak definitywnej odpowiedzi, jak ta, która pojawiła się już w trakcie naboru. W jej opinii trzeba zastanowić się nad zmianą takiego stanu rzeczy.

Pan Przemysław Sulich:

- zapytał, czy NCBR i PARP w ich własnej ocenie są w stanie w regulaminowym czasie ocenić projekty, a jeżeli nie, to czy planowane są działania mające na celu przyspieszenie oceny, aby udało się ją zakończyć w ciągu 90 dni. Przyznał, że otoczenie makroekonomiczne jest zmienne i wpływa na nie wiele czynników jak np. stopy procentowe, dlatego też przedsiębiorcy trudno jest zaplanować tak wiele rzeczy z wyprzedzeniem;
- zapytał, czy wiadomo już ile złożono wniosków, w których wskazano więcej niż dwa moduły.

Pani Małgorzata Szczepańska w odpowiedzi na zadane pytania poinformowała, że:

- w PARP złożonych zostało blisko 1,4 tys. wniosków na łączną kwotę ok. 14 mld PLN (alokacja w naborze wynosiła 4,5 mld PLN). W NCBR złożone zostały 134 wnioski na kwotę 2,126 mld PLN (alokacja w naborze wynosiła 667 mln PLN);
- większość wniosków złożonych zarówno w NCBR, jak i w PARP jest jednomodułowa (w NCBR – 69 wniosków, w PARP – 875 wniosków), przy czym przeważają wnioski dotyczące modułu B+R. Dwumodułowych wniosków jest 420 (PARP) i 45 (NCBR). Z kolei takich, które wypełniają wszystkie siedem modułów jest poniżej 5;
- czas trwania naboru był długi, a co za tym idzie również okres udostępniania dokumentacji. Dziękuję wszystkim, którzy pracowali nad dokumentacją w ramach Grup roboczych za wytężoną pracę. Dodała, że zorganizowano jedno spotkanie Grupy roboczej poświęcone tematowi dokumentacji, ale jeśli istniałaby potrzeba zorganizowania kolejnego tego typu spotkania, to IZ oczekuje na propozycje i pytania od członków KM, które miałyby być podniesione w ramach tego spotkania;
- główne pytania wnioskodawców dotyczyły zasady konkurencyjności, zakupów od podmiotów powiązanych oraz modelu finansowego, który w programie FENG jest nowością i różni się od Szybkiej ścieżki w POIR. Jest to rozwiązanie, które daje dobre podstawy do tego, żeby ocena finansowa również w działalności badawczo-rozwojowej była odpowiednio przeprowadzana;
- pojawiły się pytania o formę zatrudniania personelu projektu, możliwości uznania podwykonawstwa za współpracę, kwalifikowania kosztów jednego zakupu w kilku modułach, ryczałtu w module B+R, sposobu obliczania kosztów kwalifikowanych w przypadku przeznaczeń pomocy z sekcji 7 GBER oraz definicji inwestycji początkowej w przypadku projektu wielomodułowego, gdy RPI stosowana jest w kilku modułach;
- w przypadku dużej liczby rekordów i pytań (ponad 4700 w PARP) mogły zdarzyć się sytuacje, że odpowiedzi różniły się pomiędzy PARP a NCBR. W przypadku trudniejszych zagadnień odpowiedzi były koordynowane przez IZ, a także uzgadniane pomiędzy NCBR, PARP oraz IZ;
- krótko istniał problem z dostępnością infolinii w PARP, co związane było z dużą skalą zainteresowania potencjalnych wnioskodawców. Wyraziła nadzieję, że kanały informacyjne będą udrożniane i dodała, że PARP prowadzi wiele spotkań informacyjnych dla przedsiębiorców także w regionach;
- nie jest planowane wprowadzenie żadnych zmian w procedurach w kontekście przeprowadzonej kontroli w NCBR w ramach Szybkiej ścieżki POIR, ponieważ procedury oceny wniosków w Ścieżce SMART znacząco różnią się od procedury oceny wniosków w Szybkiej ścieżce POIR. Dodała, że jeśli potrzebna będzie informacja, jakie są pomiędzy nimi różnice, to IZ je przekaże. Wskazała, że w Ścieżce SMART nowością jest model finansowy. Oba działania różnią się również kryteriami, które w niektórych obszarach są zupełnie inne;

- w kontekście przygotowania do oceny wniosków znane są już stawki dla ekspertów i różnią się one w zależności od tego, czy jest to ekspert wiodący czy wspomagający oraz czy ocena jest branżowa czy finansowa, a co więcej czy oceniany jest tylko jeden moduł czy ich większa liczba. Najwyższa stawka wynosi 2000 PLN za ocenę modułu, a najniższa 200 PLN. Stawki są stosowane łącznie w obydwu instytucjach;
- w PARP dostępnych jest około 300 ekspertów, natomiast w NCBR między 150 a 200. W ustawie wdrożeniowej istnieje możliwość samodzielnego zgłaszania się przez ekspertów, ale również IZ może wykorzystywać ekspertów wpisanych już do bazy ekspertów. Dodała, że w procesie doboru ekspertów badane są ich powiązania i potencjalny konflikt interesów, co czasami może wpłynąć do zmniejszenia dostępności ich liczby;
- w PARP odbyły się pierwsze szkolenia z modelu finansowego, jak również pierwsze ogólne spotkania z ekspertami dot. Ścieżki SMART. NCRR udostępnił następujące szkolenia e-learningowe dla ekspertów w ramach FENG: Rola i zadania Eksperta w wyborze projektów w programie FENG oraz Ścieżka SMART FENG – model oceny projektów. Dodatkowo planowane jest trzecie szkolenie z zakresu procesu oceny, w tym sposobu sporządzania uzasadnienia oceny. IZ planuje natomiast szkolenia dla ekspertów dotyczące zasad horyzontalnych, zrównoważonego rozwoju, kwestii związanych z Kartą Praw Podstawowych oraz Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych;
- kwestia sytuacji podmiotów powiązanych, którym nie można zlecać prac w Ścieżce SMART, nie dotyczy tylko tego jednego działania. Te zapisy wynikają z Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027, które w poprzedniej perspektywie dopuszczały za zgodą IZ dokonywanie takich zakupów przez podmioty powiązane, jednak w obecnej perspektywie nie ma takiej regulacji. Obecne są natomiast regulacje, które opierają się na zasadach wynikających z prawa zamówień publicznych i takich wyłączeniach, które są dopuszczalne w tym prawie. Jeśli ta zasada miałaby zostać zmieniona, to powinny zostać zmienione ww. Wytyczne. Kwestie badania powiązań osobowych i kapitałowych wykonawcy z zamawiającym był tematem pisma, na które odpowiedziała Instytucja Koordynująca Umowę Partnerstwa, a w jej odpowiedzi wskazano, że takie zakupy interpretowane są jako zakupy od podmiotów powiązanych kapitałowo lub osobowo, co jest najczęstszą postacią konfliktu interesów i z tego powodu nie zostały uwzględnione. Zgodnie z ww. Wytycznymi zakaz udzielania zamówień podmiotom powiązanim nie dotyczy zamówień sektorowych oraz tzw. zamówień in house. W Wytycznych przewidziano również wyłączenia ze stosowania zasady konkurencyjności dla zamówień, które mogą być zrealizowane tylko przez jednego wykonawcę. Są to przesłanki przewidziane w ustawie prawo o zamówieniach publicznych dla trybu udzielenia zamówienia z wolnej ręki;
- obecnie nie istnieją żadne problemy z wdrażaniem kredytu technologicznego – do tej pory złożonych zostało 5 wniosków o dofinansowanie, a czas na ich składanie mija z końcem maja br.

Pani Marzena Chmielewska:

- podziękowała za przekazane informacje;
- dopytała, czy IZ widzi na tę chwilę potrzebę zmian w narzędziach, które funkcjonują w Ścieżce SMART np. w generatorze wniosków. Zapytała też, czy planowana jest rozmowa o takich zmianach, czy zostanie ona zorganizowana dopiero, gdy członkowie KM wystąpią z takimi postulatami;
- w kwestii zmian w procedurze oceny, wskazała na niejasne powody, dlaczego w Szybkiej ścieżce POIR eksperci przyjęli do realizacji projekty, których nie powinni byli przyjąć. Doprecyzowała, że wcześniej zadane pytanie dotyczyło, czy w obecnym sposobie organizacji procesu oceny jest większa szansa na to, iż takie sytuacje nie wydarzą się oraz, czy wnioski z kontroli w NCBR po Szybkiej ścieżce spowodowały jakieś zmiany w organizacji procesu oceny w Ścieżce SMART.

Pan dr inż. Zygmunt Krasiński wskazał, że jego zdaniem należy włożyć dużo wysiłku, żeby znacząco powiększyć bazę ekspertów, aby byli oni najlepsi. Dodał, że w przypadku programu Horyzont Europa baza polskich ekspertów, którzy ewaluowali wnioski wynosiła ponad 1000 osób.

Pani Małgorzata Szczepańska stwierdziła, że nastąpiły już modyfikacje i dostosowania generatora wniosków, tam gdzie były one potrzebne zarówno w PARP, jak i NCBR. Poinformowała, że IZ nie przewiduje na tę chwilę konieczności spotkania w tej kwestii po stronie IZ, jednak gdyby partnerzy społeczno-gospodarczy identyfikowali taką potrzebę, to IZ prosi o listę zagadnień do poruszenia i zorganizuje spotkanie.

Zasygnalizowała, że IZ nie przewiduje zmian w procedurze oceny Ścieżki SMART nie dlatego, ponieważ jest ona taka sama jak w Szybkiej ścieżce POIR i nie należy jej zmieniać, ale dlatego gdyż istotnie różni się ona od procedury stosowanej w Szybkiej ścieżce POIR. Powtórzyła, że procedura oceny wniosków w Ścieżce SMART i same kryteria są na tyle różne od stosowanej procedury w Szybkiej ścieżce, że na tę chwilę IZ nie widzi potrzeby przeprowadzania w niej zmian. Różnice polegają na większym doprecyzowaniu kwestii dotyczących kryteriów oceny projektów, kwestii związanych z modelem finansowym i stosowaniem modelu finansowego, a także samych procedur, w których obecnie w znacznie większym stopniu uwzględniane są kwestie związane z konfliktem interesów, badaniem powiązań.

Pani Agnieszka Horbaczewska-Juchniewicz, Specjalista ds. źródeł finansowania w Departamencie Finansów, Przedstawicielka Centrum Łukasiewicz zapytała, czy jest możliwość przekazania do IZ uwag otrzymanych od instytutów i współpracujących z Centrum przedsiębiorców dotyczących m.in. działania generatora wniosków.

Pan Szymon Żółciński, Ekspert Business Centre Club ds. funduszy strukturalnych i pomocy publicznej Business Centre Club, Przedstawiciel pracodawców Business Centre Club:

- wskazał, że jego zdaniem generator wniosków nie działa odpowiednio. Podał przykład sytuacji, w której wygenerowanie pliku PDF w PARP przez długi czas było problemem, zaś sprawdzenie poprawności wprowadzonego wniosku bez pliku PDF jest niemożliwe;

- zaznaczył, że problematyczna jest kwestia wprowadzania budżetu. Przepisanie danych z pliku Excel trwa pół dnia, a następnie sprawdzenie, czy znalezienie czegokolwiek za pomocą tego narzędzia trwa godzinami. Dodał, że szukanie danych wartości bywa niezbędne, ponieważ generator niezgodnie z regułami matematyki zaokrągla grosze, przez co końcowe kwoty się nie zgadzają. Przekazał, że podczas wklejania liczb z przecinkami generator je usuwa, co skutkuje błędnymi wartościami. Zapytał, dlaczego nie można dodać opcji importowania danych z pliku Excel, co jest wykonalne i uprościłoby tę kwestię. Zaapelował o wprowadzenie zmian w generatorze wniosków;
- w kwestii zakupów od podmiotów powiązanych wskazał, że nie są one źródłem konfliktu interesów i zaapelował o wprowadzenie rozwiązania obecnego w poprzedniej perspektywie, ponieważ często w przypadku projektów badawczo-rozwojowych możliwość wykonania danego fragmentu badań na infrastrukturze, która jest w grupie kapitałowej, jest niezwykle istotna. Stwierdził, że jest to związane m.in. z kwestią poufności, która zostaje w tym przypadku lepiej zabezpieczona. Pomimo, że można podpisać umowę o poufności, to samo wyjście na rynek z pewnymi zapytaniami i tematami jest już sygnałem dla rynku. Z tego względu, w takich obszarach, gdzie poufność jest wrażliwa należy korzystać z centrum badawczo-rozwojowego obecnego w ramach grupy kapitałowej. Zaproponował uwzględnienie kosztów centrum badawczo-rozwojowego bez marży, ale samo rozliczanie kosztów miałyby miejsce tak, jak w przypadku kosztów własnych, czyli na podstawie faktycznie poniesionych kosztów.

Pani Katarzyna Szumielewicz poprosiła IZ o podzielenie się z KE statystykami na temat Ścieżki SMART po pierwszym naborze. Z przekazanych informacji wynika, że tylko dwa moduły cieszą się zainteresowaniem, tj. B+R oraz wdrożenie innowacji i są to moduły obligatoryjne. Poprosiła o informację w formie pisemnej, jakie inne moduły zostały wybrane, a także rozkład przedsiębiorców, czy są to duże firmy czy MŚP.

Pani Małgorzata Szczepańska poinformowała, że IZ przekaże KE ww. dane. Poinformowała, że w PARP złożono 875 wniosków 1-modułowych, 422 wnioski 2-modułowe, 153 wnioski 3-modułowe itd., 8 wniosków 6-modułowych oraz 3 wnioski 7-modułowe. W PARP około 200 projektów wybrano moduł dotyczący zazieleniania. W NCBR około 20 projektów wybrało moduł zazieleniania, natomiast dokładniejsze dane IZ uzyska w terminie późniejszym. Podział na przedsiębiorstwa przedstawia się następująco: w NCBR złożono 134 projekty dużych firm, zaś w PARP złożono 656 projektów mikroprzedsiębiorstw, 602 projekty małych firm oraz 280 projektów firm średnich. Do wszystkich członków KM oraz KE w przyszłym tygodniu przesłane zostaną ww. dane statystyczne.

Odnosząc się do problemów z generatorem wniosków **Pani Małgorzata Szczepańska** przekazała, że IZ deklaruje możliwość zorganizowania spotkania poświęconego temu narzędziu zarówno w PARP, jak i NCBR, dlatego też poprosiła o przesłanie przez Centrum Łukasiewicz, Business Centre Club i Konfederację Lewiatan listy głównych problemów z tym narzędziem.

Pan Grzegorz Żmuda, Zastępca Dyrektora Departamentu Koordynacji Wdrażania Funduszy UE, MFiPR, Przedstawiciel Instytucji do spraw koordynacji wdrożeniowej Umowy

Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 poinformował, że aktualnie nie jest planowana zmiana Wytycznych dotyczących kwalifikowalności w zakresie wyłączenia możliwości zlecenia prac podmiotom powiązanych z wnioskodawcą/beneficjentem. Jest to związane z faktem, że udzielenie zamówienia podmiotowi powiązanemu jest najczęstszą postacią konfliktu interesów, z tego względu, że byłoby trudno wykluczyć współpracę zamawiającego i wykonawcy przy przygotowaniu zamówienia. Wspomniał, że taka współpraca jest wskazana jako nieprawidłowość i wyceniona przez KE w taryfikatorze korekt za zamówienia. Na zasadzie wyjątku przytoczone rozwiązanie zgody IZ funkcjonowało w perspektywie na lata 2014-2020 i to na IZ spoczywała odpowiedzialność, aby każdorazowo ocenić dany przypadek zanim udzielono zgody na takie zamówienie podmiotowi powiązanemu. Zwrócił uwagę, że kwestia konfliktu interesów jest obecnie przedmiotem szerokich działań służb audytowych, KE, krajowych kontrolerów oraz Instytucji Audytowej. W związku z tym zdecydowano się nie wprowadzać w nowych Wytycznych tego wyjątku i porzeczano jedynie na wyjątkach dopuszczonych prawem zamówień publicznych.

Pani Małgorzata Jarosińska-Jedynak podziękowała za udział w posiedzeniu Komitetu stacjonarnie oraz za pośrednictwem zdalnego połączenia oraz za pracę w ramach Grup roboczych. Poinformowała, że dzięki wspólnej pracy zaangażowano już niemalże 40% alokacji w naborach poprzez kryteria wyboru projektów, które zostały przyjęte również na tych obradach KM. Poinformowała, że kolejne posiedzenie KM będzie miało miejsce we wrześniu br. i zamknie obrady KM.

8. Wykaz skrótów

BGK – Bank Gospodarstwa Krajowego

FENG – program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027

FNP – Fundacja na rzecz Nauki Polskiej

GBER - rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

IZ – Instytucja Zarządzająca

KE – Komisja Europejska

KM – Komitet Monitorujący

NCBR – Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

MFiPR – Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

MŚP – mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa

OZE – odnawialne źródła energii

PARP – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

POIR – Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020

RPI – Regionalna Pomoc Inwestycyjna

Protokół przygotowali: Pani Alicja Wieczorek i Pan Michał Gołąb

Sekretariat Komitetu Monitorującego FENG

Zaakceptowała: Pani Małgorzata Szczepańska

Zastępczyni Przewodniczącej Komitetu Monitorującego FENG

Przedstawicielka Instytucji Zarządzającej w Komitecie Monitorującym FENG

Zatwierdziła: Pani Małgorzata Jarosińska-Jedynak

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej

Przewodnicząca Komitetu Monitorującego FENG

**9. Załącznik 1 - Lista osób biorących udział w posiedzeniu KM FENG
12 maja 2023 r.**

CZŁONKOWIE

1. Pani Małgorzata Jarosińska-Jedynak, Przewodnicząca KM FENG, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej,
2. Pani Małgorzata Szczepańska, Dyrektor Departamentu Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR, Przedstawicielka Instytucji Zarządzającej FENG,
3. Pani Anna Świebocka, Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR, Przedstawicielka Instytucji Zarządzającej FENG,
4. Pani Joanna Zembaczyńska-Świątek, Dyrektor Departamentu Koordynacji Wdrażania Programów, Przedstawicielka Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,
5. Pan Tomasz Szelaąg, p.o. Dyrektora Działu Programowania i Wyboru Projektów, Przedstawiciel Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
6. Pani Karolina Lesyng, Kierownik Sekcji Dotacji Funduszowych UE, Przedstawicielka Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
7. Pan Krzysztof Hoffman, Dyrektor Biura Instytucji Pośredniczącej w Departamencie Programów Europejskich, Przedstawiciel Banku Gospodarstwa Krajowego,
8. Pani Elżbieta Dębowska, Kierownik Działu Wdrażania Projektów Inwestycyjnych POIR, Przedstawicielka Ośrodka Przetwarzania Informacji – Państwowego Instytutu Badawczego,
9. Pan Michał Pietras, Dyrektor ds. Działalności Programowej, Przedstawiciel Fundacji na rzecz Nauki Polskiej,

10. Pani Ewa Bieniek, Departament Strategii, MFiPR, Przedstawicielka Instytucji do spraw koordynacji strategicznej Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce,
11. Pan Grzegorz Żmuda, Zastępca Dyrektora Departamentu Koordynacji Wdrażania Funduszy UE, MFiPR, Przedstawiciel Instytucji do spraw koordynacji wdrożeniowej Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027,
12. Pani Barbara Jędras, Departament Programów Regionalnych, MFiPR, Przedstawicielka Instytucji do spraw koordynacji wdrożeniowej Umowy Partnerstwa w zakresie programów regionalnych,
13. Pani Małgorzata Wierzbicka, Dyrektor Departamentu Programów Ponadregionalnych, MFiPR, Przedstawicielka Instytucji Zarządzającej Programem Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027,
14. Pani Joanna Gajda-Sobieszczańska, Naczelnik Wydziału Koordynacji Programowania, Departament Programów Infrastrukturalnych, MFiPR, Przedstawicielka Instytucji Zarządzającej Programem Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027,
15. Pan Piotr Krasuski, Dyrektor Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego, MFiPR, Przedstawiciel Instytucji Zarządzającej Programem Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
16. Pan Adam Rędziński, Departament Instytucji Płatniczej, Ministerstwo Finansów, Przedstawiciel ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
17. Pan Łukasz Jaworski, Naczelnik Wydziału Programowania i Ewaluacji w Departamencie Funduszy Europejskich, Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Przedstawiciel ministra właściwego do spraw środowiska,
18. Pani Ewelina Majuk-Puzyńska, Główny specjalista w Wydziale Polityki Naukowej i Innowacji Departamentu Innowacji i Rozwoju, Ministerstwo Edukacji i Nauki, Przedstawicielka ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki,
19. Pani Natalia Latocha, Dyrektor Departamentu Innowacji, Cyfryzacji i Transferu Wiedzy, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Przedstawicielka ministra właściwego do spraw rozwoju wsi,
20. Pani Patrycja Zwolińska, Referendarz w Wydziale do spraw Równego Traktowania i Praw Człowieka, Przedstawicielka Pełnomocnika Rządu do spraw Równego Traktowania,
21. Pan Łukasz Olszewski, Radca w Wydziale Strategii w Departamencie Projektów i Strategii, Ministerstwo Cyfryzacji, Przedstawiciel ministra właściwego do spraw cyfryzacji,

22. Pan Marcin Chmurski, Radca w Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwo Cyfryzacji, Przedstawiciel ministra właściwego do spraw cyfryzacji,
23. Pan dr Piotr Kryjom, Ekspert Fundacji Platforma Przemysłu Przyszłości, Przedstawiciel Fundacji Platforma Przemysłu Przyszłości,
24. Pan Łukasz Medeksza, Zastępca Dyrektora Departamentu Strategii Miasta Wrocławia, Przedstawiciel Unii Metropolii Polskich,
25. Pan Mariusz Marszał, Doradca Przewodniczącego Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej ds. programowych i legislacyjnych, Przedstawiciel Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej,
26. Pan Andrzej Pietrasik, Burmistrz Płońsk, Przedstawiciel Związku Miast Polskich,
27. Pani Dorota Olearnik, Dyrektor Wydziału Zarządzania Funduszami, Urząd Miejski Wrocławia, Przedstawicielka Związku Miast Polskich,
28. Pan Rafał Rudka, Kierownik Działu Współpracy, Informacji i Analiz w Biurze Związku Powiatów Polskich, Przedstawiciel Związku Powiatów Polskich,
29. Pan Artur Kowalik, Dyrektor Departamentu Gospodarki, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Przedstawiciel Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej,
30. Pan dr inż. Krystian Szczepański, Dyrektor Instytutu Ochrony Środowiska - Państwowego Instytutu Badawczego, Przedstawiciel Instytutu Ochrony Środowiska,
31. Pan prof. dr hab. Lech Dzienis, Politechnika Białostocka, Przedstawiciel Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich,
32. Pan Zbigniew Wojciechowski, Wicemarszałek Województwa Lubelskiego, Przedstawiciel Konwentu Marszałków Województw RP,
33. Pan Mariusz Bobel, Przedstawiciel Konwentu Marszałków Województw RP,
34. Pan prof. dr hab. inż. Leszek Rafalski, Dyrektor Biura Rady Głównej Instytutów Badawczych, Przedstawiciel Rady Głównej Instytutów Badawczych,
35. Pan prof. dr hab. inż. Marian Szczerek, Wiceprzewodniczący Rady Głównej Instytutów Badawczych, Przedstawiciel Rady Głównej Instytutów Badawczych,
36. Pani prof. dr hab. Danuta Sosnowska, Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy, Członek Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Przedstawicielka Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
37. Pani prof. dr hab. Agnieszka Merkiś-Guranowska, Politechnika Poznańska, Członek Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Przedstawicielka Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego,

38. Pan prof. dr inż. Bogusław Dołęga, Zastępca Przewodniczącego Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”, Przedstawiciel Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”,
39. Pani Anna Kieracińska, Pełnomocnik B+R ds. komercjalizacji prac rozwojowych, Przedstawicielka Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
40. Pan Sławomir Wittkowicz, członek Prezydium Forum Związków Zawodowych, Przedstawiciel Forum Związków Zawodowych,
41. Pan Adam Niedziółka, Pełnomocnik Prezesa Zarządu ds. funduszy europejskich, Przedstawiciel Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej,
42. Pan Lech Świątły, Zastępca Dyrektora Pracodawców Pomorza i Kujaw, Przedstawiciel Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej,
43. Pani Marzena Chmielewska, Zastępca Dyrektora Generalnego, Przedstawicielka Konfederacji Lewiatan,
44. Pan Arkadiusz Paciorek, Przedstawiciel Związku Rzemiosła Polskiego,
45. Pan Szymon Żółciński, Ekspert BCC ds. funduszy strukturalnych i pomocy publicznej BCC, Przedstawiciel pracodawców Business Centre Club,
46. Pani Katarzyna Włodarczyk, Ekspert FPP, Przedstawicielka Federacji Przedsiębiorców Polskich,
47. Pani Karolina Opielewicz, Członkini Zarządu KIG, Przedstawicielka Krajowej Izby Gospodarczej,
48. Pani Jolanta Okońska-Kubica, Przewodnicząca Komitetu ds. ESG KIG, Przedstawicielka Krajowej Izby Gospodarczej,
49. Pan dr inż. Zygmunt Krasieński, Prezes Polskiej Izby Gospodarczej Zaawansowanych Technologii, Przedstawiciel Polskiej Izby Gospodarczej Zaawansowanych Technologii,
50. Pani Anna Grzegorzczak, Członek Rady Koordynacyjnej Porozumienia Akademickich Centrów Transferu Technologii PACTT, Dyrektor Centrum Transferu Widzy i Technologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Przedstawicielka Porozumienia Akademickich Centrów Transferu Technologii,
51. Pan Krzysztof Maternicki, Członek Rady Koordynacyjnej Porozumienia Akademickich Centrów Transferu Technologii PACTT, Specjalista ds. transferu technologii, Centrum Zarządzania Innowacjami i Transferem Technologii Politechniki Warszawskiej, Przedstawiciel Porozumienia Akademickich Centrów Transferu Technologii,
52. Pani Marzena Mażewska, Pełnomocnik ds. Standardów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości, Stowarzyszenie Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce, Przedstawicielka Stowarzyszenia Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce,

53. Pan Adrian Pieńkowski, Koordynator ds. programów krajowych w Zespole ZBP ds. Programów Publicznych i Środowisk Gospodarczych, Przedstawiciel Związku Banków Polskich,
54. Pani Anna Sokołowska, Dyrektor Biura Zarządu Związku Pracodawców Kłustry Polskie, Przedstawicielka Związku Pracodawców Kłustry Polskie,
55. Pan Wojciech Kruk, Doradca zarządu ds. wsparcia innowacyjności, Przedstawiciel organizacji pozarządowej właściwej ze względu na rodzaje działalności objęte programem FENG – Fundacja Impact,
56. Pan Paweł Wiejski, Ekspert współpracujący z Fundacją Przyjaciół Młodzieżowego Strajku Klimatycznego, Przedstawiciel organizacji pozarządowej działającej na rzecz ochrony środowiska - Fundacja Przyjaciół Młodzieżowego Strajku Klimatycznego,
57. Pan Marian Mójta, Prezes Zarządu, Przedstawiciel organizacji pozarządowej działającej na rzecz osób z niepełnosprawnościami - Dolnośląskie Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej,
58. Pani Justyna K. Ochędzan, Przedstawicielka organizacji pozarządowej działającej na rzecz promowania włączenia społecznego - Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych,
59. Pani Ewa Sufin-Jacquemart, Wiceprezes Zarządu SKK, Przedstawicielka organizacji pozarządowej działającej na rzecz promowania równości kobiet i mężczyzn - Stowarzyszenie Kongres Kobiet,
60. Pan Przemysław Pietrzak, Analityk w Centrum Analiz Legislacyjnych, Przedstawiciel organizacji pozarządowej działającej na rzecz praw podstawowych - Fundacja Instytut Na Rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris,
61. Pan Rafał Dymek, Przedstawiciel federacji organizacji pozarządowych - Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych,
62. Pan Stefan Góralczyk, Zastępca Przedstawiciela federacji organizacji pozarządowych - Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych,
63. Pan dr Wojciech Szymalski, Członek grupy roboczej Polskiej Zielonej Sieci „Fundusze Europejskie dla Klimatu”, Prezes Fundacji Instytut na rzecz Ekorozwoju, Przedstawiciel federacji organizacji pozarządowych działających w obszarze ochrony środowiska - Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć.

OBSERWATORZY

64. Pani Katarzyna Szumielewicz, Przedstawicielka Komisji Europejskiej,
65. Pani Marta Mioduszevska, Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR, Przedstawicielka Instytucji Zarządzającej FENG,
66. Pani Patrycja Zeszutek, Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR, Przedstawicielka Instytucji Zarządzającej FENG,

67. Pan Piotr Brzozowski, Departament Komunikacji i Promocji Funduszy Europejskich, MFiPR, Przedstawiciel Instytucji koordynującej do spraw informacji i promocji,
68. Pan Włodzimierz Koźlik, Główny Specjalista w Wydziale Zgodności Rozliczeń III, Departament Zgodności Rozliczeń Środków Europejskich, MFiPR, Przedstawiciel ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w zakresie prowadzenia kontroli przez ministra działającego jako państwo członkowskie,
69. Pan Dominik Zalewski, Dyrektor Departamentu Audytu Środków Publicznych, Ministerstwo Finansów, Przedstawiciel Szefa Krajowej Administracji Skarbowej pełniący funkcję Instytucji Audytowej,
70. Pan Andrzej Domański, Dyrektor Biura Projektów Innowacyjnych, Przedstawiciel Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.,
71. Pani Anna Gołąbek, Ekspert, Departament Projektów, Przedstawicielka Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A.,
72. Pani Agnieszka Horbaczewska-Juchniewicz, Specjalista ds. źródeł finansowania w Departamencie Finansów, Przedstawicielka Centrum Łukasiewicz,
73. Pan Bartosz Józefowski, Przedstawiciel Krakowskiego Parku Technologicznego,
74. Pani Małgorzata Chmielewska, Przedstawicielka Krakowskiego Parku Technologicznego,
75. Pani r. pr. Kinga Pawłowska-Nojszewska, Dyrektor ds. prawnych, Przedstawicielka Krajowej Izby Komunikacji Ethernetowej,
76. Pani Katarzyna Koszykowska, Główny Specjalista ds. Badań i Rozwoju, PGE Energia Ciepła S.A., Przedstawicielka Polskiego Towarzystwa Elektrociepłowni Zawodowych,
77. Pani Ewa Mikos, Przewodnicząca Komisji ds. cyfryzacji i Przemysłu 4.0 AHK Polska, Przedstawicielka Polsko-Niemieckiej Izby Przemysłowo-Handlowej,
78. Pan Przemysław Sulich, Wiceprzewodniczący Komisji ds. cyfryzacji i Przemysłu 4.0 AHK Polska, Przedstawiciel Polsko-Niemieckiej Izby Przemysłowo-Handlowej,
79. Pani Edyta Szulborska, Ekspert w Dziale Funduszy Zewnętrznych, Przedstawicielka Polskiej Grupy Zbrojeniowej S.A.,
80. Pan Marcin Seniuk, Dyrektor Departamentu Rozwoju Startupów, Przedstawiciel Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,
81. Pani Izabela Wójtowicz, Dyrektor Departamentu Wdrożeń Innowacji w Przedsiębiorstwach, Przedstawicielka Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,
82. Pan Michał Wodzisławski, Przedstawiciel Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,
83. Pan Tomasz Modzolewski, Przedstawiciel Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,

84. Pani Aleksandra Krechel, Przedstawicielka Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,
85. Pan Marcin Kubacz, Przedstawiciel Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,
86. Pan dr inż. Radosław Kwapiszewski, Kierownik Zespołu ds. Wsparcia Oceny Projektów i Komercjalizacji, Przedstawiciel Fundacji na rzecz Nauki Polskiej,
87. Pani dr Anna Wajler, Koordynator Programu, Zespół ds. Koordynacji Programów, Przedstawicielka Fundacji na rzecz Nauki Polskiej,
88. Pan Bartosz Jaroszko, Przedstawiciel Banku Gospodarstwa Krajowego,
89. Pani Sylwia Burcewicz, Przedstawicielka Banku Gospodarstwa Krajowego,
90. Pan Wojciech Kamiński, Przedstawiciel Banku Gospodarstwa Krajowego,
91. Pan Piotr Kolasa, Przedstawiciel Banku Gospodarstwa Krajowego,
92. Pani Izabela Sokulska, Zespół Rzecznika Funduszy Europejskich, MFiPR,
93. Pani Katarzyna Walczyk-Matuszyk, Przedstawicielka Polskiej Izby Zaawansowanych Technologii,
94. Pan Dominik Kraska, Przedstawiciel Kieleckiego Parku Technologicznego,
95. Pani Dorota Kamińska, Przedstawicielka Kieleckiego Parku Technologicznego.

Przedstawiciele IZ FENG (Departament Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, MFiPR):

96. Pani Aneta Sobota-Białas, Naczelnik Wydziału Monitorowania,
97. Pani Justyna Hermanowicz, Naczelnik Wydziału Pomocy Technicznej,
98. Pan Daniel Szczechowski, Naczelnik Wydziału Instrumentów Finansowych,
99. Pan Andrzej Swoszowski, Wydział Instrumentów Finansowych,
100. Pan Mariusz Rynkowski, Wydział Instrumentów Finansowych,
101. Pan Dominik Drużdż, Wydział Instrumentów Finansowych,
102. Pani Agnieszka Fabisiak-Maszewska, Wydział Zarządzania,
103. Pani Agnieszka Amanowicz, Wydział Zarządzania,
104. Pani Joanna Witecka, Wydział Zarządzania,
105. Pani Emilia Gutowska, Wydział Zarządzania,
106. Pan Łukasz Małecki, Wydział Zarządzania,
107. Pan Tomasz Browiński, Wydział Pomocy Technicznej,
108. Pan Wilhelm Dworak, Wydział Pomocy Technicznej,
109. Pani Izabela Jachimowska, Wydział Monitorowania,
110. Pan Tomasz Kacperski, Wydział Monitorowania,

111. Pani Alicja Wieczorek, Wydział Monitorowania, Sekretariat KM,

112. Pan Michał Gołąb, Wydział Monitorowania, Sekretariat KM.